

Sygn. akt IV Ca 556/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku IV Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący SSO Mariusz Struski (spr.)

Sędziowie SO: Dorota Curzydło, Andrzej Jastrzębski

Protokolant: sekr. sądowy Agnieszka Urbanowicz

po rozpoznaniu w dniu 29 listopada 2013 r. w Słupsku

na rozprawie

sprawy z powództwa G. R.

przeciwko A. R.

o alimenty

na skutek apelacji obu stron od wyroku Sądu Rejonowego
w Chojnicach z dnia 14 sierpnia 2013r., sygn. akt III RC 202/12

1. zmienia zaskarżony wyrok:

- a) w pkt 1 w ten sposób, że zasądzoną w nim kwotę 500 zł podwyższa do kwoty 700 (siedemset) złotych,
- b) w pkt 4 w ten sposób, że zasądzoną w nim kwotę 1200 zł podwyższa do kwoty 3432 (trzy tysiące czterysta trzydzieści dwa) złotych,

2. oddala apelację pozwanego,

3. zasądza od pozwanego A. R. na rzecz powódki G. R. kwotę 900 (dziewięćset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego,

4. nakazuje ściągnąć od pozwanego A. R. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Chojnicach kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem należności sądowych.

Sygn. akt IV Ca 556/13

UZASADNIENIE

Pełnomocnik powódki G. R. w pozwie z 19 czerwca 2012 r., złożonym przeciwko pozwanemu A. R., wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kwoty 700 zł miesięcznie, począwszy od 10 czerwca 2012 r., z tytułu dostarczania środków utrzymania małżonkowi rozwiedzionemu, a także o zasądzenie kosztów procesy, w tym kosztów zastępstwa procesowego. W pisemnej odpowiedzi na pozew z 23 października 2012 r. pełnomocnik pozwanego wniosła o oddalenie powództwa w całości, a także o zasądzenie kosztów procesu.

Na kolejnych terminach rozprawy oraz w późniejszych pismach procesowych obie strony podtrzymały swoje wcześniejsze stanowiska procesowe.

Sąd Rejonowy w Chojnicach ustalił, że powódka G. R. i pozwany A. R. związek małżeński zawarli w dniu 229 kwietnia 1995 r. Ze związku małżeńskiego stron pochodzi ich syn E. R. ur. (...), który jest upośledzony umysłowo. Od czasu urodzenia dziecka powódka nie pracuje zawodowo, z uwagi na konieczność całodobowej, stałej opieki nad synem. W opiece nad synem w czasie trwania małżeństwa pomagali powódce i nadal pomagają jej rodzice, przy czym matka powódki ma obecnie 68 lat, a ojciec powódki 70 lat.

W czasie trwania małżeństwa jedynym dochodem rodziny były dochody otrzymywane przez pozwanego z tytułu prowadzonej przez niego działalności gospodarczej, tj. zakładu kominiarskiego. Otrzymywane przez pozwanego w czasie małżeństwa dochody wystarczały na utrzymanie całej trzyosobowej rodziny, strony i ich syn jeździli na wycieczki krajowe i zagraniczne, wyjeżdżali na weekendowe zakupy do innych miast, jeśli szło o materialną stronę to w małżeństwie powódki i pozwanego niczego nie brakowało.

W 2003 r. strony wspólnie kupiły mieszkanie na ulicy (...) w C., przy czym na potrzeby kredytu zaciągniętego na zakup tego mieszkania znajomy pozwanego zapewnił powódce fikcyjne zatrudnienie w swojej firmie, powódka w tym okresie nie świadczyła jakiegokolwiek pracy. Wartość rynkowa tego mieszkania to około 150.000 zł. W trakcie trwania małżeństwa strony nabyły na własność również samochód, garaż oraz działkę w miejscowości S., której rynkowa wartość wynosi obecnie około 100.000 zł. Powódka nie posiada innego majątku, poza majątkiem będącym współwłasnością jej i pozwanego, nabytym w trakcie trwania małżeńskiej wspólności majątkowej. Pomimo żądań powódki pozwany nie zgadza się na taki podział majątku wspólnego, w ramach którego działka w S. i samochód przypadłyby pozwanemu, zaś mieszkanie przy ulicy (...) miałoby przypaść powódce, która zamieszkałaby tam razem z synem.

Strony faktycznie rozstały się w 2007 r. Wyrokiem z dnia 26 października 2011 r. wydanym w sprawie sygn. I RC 655/07 Sąd Okręgowy w Słupsku rozwiązał przez rozwód małżeństwo stron, orzekając, że winę za rozkład pożycia małżeńskiego ponoszą oboje małżonkowie. Tym samym wyrokiem wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnim E. powierzono powódce (w tamtym postępowaniu: pozwana), ograniczając pozwanemu (w tamtym postępowaniu: powód) tę władzę do współdecydowania o istotnych sprawach dziecka. Jednocześnie zasądzone od pozwanego na rzecz małoletniego E. alimenty w kwocie 900 zł miesięcznie. Na skutek apelacji powódki Sąd Apelacyjny w Gdańsku wyrokiem z dnia 11 kwietnia 2012 r. zmienił wyrok Sądu Okręgowego orzekając, że winę za rozkład pożycia małżeńskiego ponosi pozwany. W toku procesu rozwodowego, na mocy postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia wydanego w dniu 18 listopada 2009 r. przez Sąd Okręgowy w Słupsku, pozwanyłożył na utrzymanie powódki kwotę 400 zł miesięcznie.

Od czasu rozstania z pozwanym powódka i jej syn mieszkają razem z rodzicami powódki, w mieszkaniu na ulicy (...) powódka przebywa tylko pod nieobecność tam pozwanego, któremu zarzuca przemoc fizyczną i psychiczną i z którym boi się przebywać pod jednym dachem.

Małoletni E. R. jest uczniem Zespołu Szkół (...) w C.. Małoletni E. jest osobą o stwierdzonym znacznym stopniu upośledzenia, którego niepełnosprawność istnieje od pierwszego roku życia. Małoletni jest niezdolny do pracy, wymaga konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji. Powódka codziennie zawozi syna do szkoły i odbiera go po zajęciach szkolnych z uwagi na konieczność nadzorowania i kontroli jego zachowań. Jest też w stałym kontakcie z wychowawcą, pedagogiem szkolnym, psychologiem i dyrekcją Szkoły Specjalnej w C. w związku z koniecznością dostosowania wymagań edukacyjnych syna do jego indywidualnych możliwości i ograniczeń psychofizycznych. Z uwagi na niepełnosprawność i zachowanie syna powódka jest zmuszona sprawować nad nim ciągłą opiekę, poza czasem, który małoletni spędza na zajęciach szkolnych, w wymiarze 10 godzin tygodniowo. Powódka od lipca 2010 r. otrzymuje z opieki społecznej świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy w związku z opieką nad dzieckiem, do czerwca 2013 r. wysokość świadczenia wynosiła 520 zł miesięcznie, a od lipca 2013 r. - 620 zł. Ponadto

powódka otrzymuje z opieki społecznej zasiłek pielęgnacyjny, pomoc finansową dla osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne oraz dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego. W okresie od 1 kwietnia 2012 r. do 30 czerwca 2013 r. powódka z MOPS w C. otrzymała z tytułu świadczeń socjalnych łączną kwotę 11.895 zł. Dodatkowo na rzecz syna E. powódka otrzymuje zasiłek rodzinny, dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego oraz dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego.

Od daty ustanowienia rozdzielności majątkowej pomiędzy stronami (27 grudnia 2010 r.) powódka płaciła połowę raty kredytu zaciągniętego na zakup mieszkania przy ulicy (...) w C. oraz płaciła połowę opłat za to mieszkanie, w kwietniu 2012 r. była to łącznie kwota 317 zł. Od kwietnia 2013 r. powódka zaprzestała spłacać rat kredytu i opłaty za mieszkanie, albowiem nie było ją na to stać. Powódka przekazuje swoim rodzicom, z którymi mieszka, 300 zł za użytkowanie ich mieszkanie (energia elektryczna, woda, gaz, ogrzewanie) oraz 400 zł na wyżywienie swoje i syna.

Pozwany A. R. prowadzi jednoosobową działalność gospodarczą, firmę kominiarską, zatrudnia dwóch pracowników, do kwietnia 2013 r. jego dochód wynosił nie mniej niż około 4500 zł miesięcznie. Własnością pozwanego, w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, są trzy samochody, w tym dwa marki V. (...) i jeden V. (...). Jeden z tych V. (...) został zakupiony przez pozwanego w lutym 2012 r. za cenę 20.000 zł.

Ponadto pozwany jest właścicielem samochodu marki A. (...), rocznik 2007, który kupił w czerwcu 2011 r. za cenę około 40.000 zł.

W sierpniu 2012 r. pozwany i jego partnerka byli na 20-dniowej wycieczce w C., jeden bilet lotniczy w jedną stronę kosztował 2850 zł.

W październiku 2012 r. pozwany zawarł z (...) Bank (...) S.A. umowę o mieszkaniowy kredyt hipoteczny na okres do 5 stycznia 2039 r., kwota kredytu wyniosła 250.000 zł, przedmiotem kredytowania miał być dom jednorodzinny położony w C. przy ulicy (...) I. Nieruchomość tę pozwany zakupił w listopadzie 2012 r. za cenę 320.00 zł. Wysokość raty spłaty kredytu wynosi 1713,18 zł, przy czym połowę tej kwoty spłaca partnerka pozwanego, A. K., która razem z nim mieszka.

Pozwany ponosi koszty utrzymania i koszty spłaty kredytu mieszkania przy ul. (...) w C., nadto pozwany pomaga finansowo swojej matce i swemu niepełnosprawnemu bratu. W sierpniu 2012 r. Poza synem E. pozwany nie ma innych osób na utrzymaniu.

Mając na uwadze powyższe ustalenia Sąd Rejonowy w Chojnicach wyrokiem z dnia 14 sierpnia 2013r. sygn. akt III RC 202/12

W przekonaniu Sądu a quo powództwo o alimenty na rzecz powódki G. R. co do zasady jest słuszne, będąc opartym na przepisie art. 60§2 k.r.o., stanowiącym, że jeżeli jeden z małżonków został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia, a rozwód pociąga za sobą istotne pogorszenie sytuacji materialnej małżonka niewinnego, sąd na żądanie małżonka niewinnego może orzec, że małżonek wyłącznie winny obowiązany jest przyczynić się w odpowiednim zakresie do zaspokajania usprawiedliwionych potrzeb małżonka niewinnego, chociażby ten nie znajdował się w niedostatku.

Powódka w wyroku rozwodowym nie została uznana za wyłącznie winną rozkładu pożycia małżeńskiego, za wyłącznie winnego został bowiem uznany pozwany A. R., a to oznacza, że dla uwzględnienia powództwa opartego na przepisie art. 60§2 k.r.o. niezbędnym było wykazanie by to właśnie rozwód pociągał za sobą istotne pogorszenie sytuacji materialnej małżonka niewinnego. Ujawnienie się wskazanych w tym przepisie skutków nawet po wielu latach od orzeczenia rozwodu może uzasadniać uwzględnienie powództwa na podstawie art. 60§2 k.r.o. wówczas, jeśli zostanie ustalone, że wspomniane skutki są następstwem rozwodu, a nie zostały spowodowane innymi przyczynami. Przesłanka, od której zależne jest powstanie obowiązku alimentacyjnego małżonka ponoszącego wyłączną winę rozkładu pożycia,

jest spowodowanie przez rozwód istotnego pogorszenia sytuacji materialnej małżonka niewinnego, nie mającego jednak cech niedostatku. Przyjęte uregulowanie nie daje wprawdzie małżonkowi niewinnemu prawa do równej stopy życiowej z małżonkiem zobowiązanym, jednak małżonek niewinny ma prawo do bardziej dostatniego poziomu życia, aniżeli tylko zaspokajanie usprawiedliwionych potrzeb. Pojęcie stopy życiowej stanowi element, który przy określeniu usprawiedliwionych potrzeb małżonka niewinnego trzeba także brać pod uwagę. Jak wspomniano wyżej, małżonek uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia małżeńskiego może być obciążony świadczeniami alimentacyjnymi w "odpowiednim zakresie" na rzecz małżonka niewinnego celem zaspokojenia jego usprawiedliwionych potrzeb, chociażby ten nie znajdował się w niedostatku, ale skutkiem rozwodu nastąpiło istotne pogorszenie się jego sytuacji materialnej. Brak niedostatku sam przez się nie przesądza o uprawnieniu do wsparcia materialnego, rozstrzygające jest w tym względzie istotne pogorszenie sytuacji materialnej małżonka niewinnego. Kryterium oceny jest tutaj porównanie sytuacji materialnej małżonka niewinnego z tym położeniem, jakie istniałoby, gdyby rozwód nie został w ogóle orzeczony i gdyby małżonkowie kontynuowali pożycie. Nie są natomiast istotne ewentualne zmiany, jakie nastąpiły w położeniu materialnym małżonka niewinnego w czasie pomiędzy faktycznym rozejściem się małżonków a orzeczeniem rozwodu.

W opinii Sądu Rejonowego, przepis art. 60§2 k.r.o. nie daje małżonkowi niewinnemu prawa do równej stopy życiowej z małżonkiem zobowiązanym, lecz daje mu jedynie prawo do bardziej dostatniego życia poprzez przyczynienie się w odpowiednim zakresie do zaspokojenia usprawiedliwionych potrzeb, chociażby nie znajdował się w niedostatku.

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego Sąd stwierdził zatem, że w sytuacji, gdyby rozwód pomiędzy stronami nie został w ogóle orzeczony i gdyby małżonkowie G. R. i A. R. kontynuowali pożycie małżeńskie, wówczas nie doszłoby do istotnego pogorszenia sytuacji materialnej powódki. Do czasu rozstania i orzeczenia rozwodu powódka korzystała z dochodów, jakie pozwany uzyskiwał z prowadzonej działalności gospodarczej, dochody te były jedynym źródłem utrzymania całej, trzyosobowej rodziny. Strony i ich syn wyjeżdżali wspólnie zagranicę, wspólnie zakupiły mieszkanie na ulicy (...) w C. oraz działkę w miejscowości S.. Wskutek braku dalszego pożycia małżeńskiego, a następnie rozwodu, do którego doszło z winy pozwanego, sytuacja materialna powódki diametralnie się pogorszyła, zaś sytuacja pozwanego znacznie polepszyła. Od tego czasu jedynym źródłem utrzymania dwuosobowej rodziny, jaką powódka tworzy wraz ze swym synem E. są: świadczenia socjalne otrzymywane przez powódkę (do czerwca 2013 r. było to średnio 793 zł miesięcznie na rzecz powódki i średnio 185 zł na rzecz syna) oraz alimenty zasądzone od pozwanego na rzecz małoletniego syna (900 zł). Łączna suma dochodów powódki i jej syna to około 1878 zł miesięcznie, co daje kwotę średnio 939 zł na jedną osobę. Powódka nie może podjąć pracy zarobkowej, stan zdrowia jej syna to uniemożliwia, zaś inne osoby albo nie są w stanie znacząco odciążać powódkę z obowiązku opieki nad synem, jak jej wiekowi już rodzice, albo nie mają ku temu odpowiednich chęci, jak pozwany będący ojcem dziecka. Należy mieć na uwadze, że w trakcie trwania małżeństwa sytuacja osobista stron była taka sama, ponieważ to powódka opiekowała się całodobowo synem, za wyjątkiem czasu spędzonego w szkole, zaś pozwany zajmował się pracą zawodową. Po rozstaniu z pozwanym powódka nie została zwolniona z obowiązku stałej opieki nad synem, z drugiej strony przestała czerpać korzyści z pracy i dochodów swego małżonka, który do czasu trwania małżeństwa był zobowiązany przyczyniać się do zaspokajania potrzeb ówczesnej rodziny (art. 27 k.r.o.).

Według Sądu I instancji, sytuacja materialna byłych małżonków po rozwodzie jest bardzo różna. Pozwany jest osobą bardzo majątną, którą stać na zakup samochodu za 40.000 zł, na egzotyczne wycieczki zagraniczne oraz na zaciągnięcie kredytu na zakup domu, którego cena wyniosła 320.000 zł, dodatkowo pozwany pomaga finansowo swoim najbliższym krewnym. Należy zauważyć, że na takie wydatki pozwany mógł sobie pozwolić pomimo że nie doszło do spieniężenia wspólnego majątku stron. Pozwany nie korzysta z tego majątku, a jednak stać go było na zakup jednorodzinnej domu, zaś powódka jest zmuszona mieszkać wraz z synem kątem u swoich rodziców. Gdyby do rozwodu nie doszło, gdyby strony kontynuowały pożycie małżeńskie, to powódka, a nie nowa partnerka pozwanego, hipotetycznie czerpałaby korzyści materialne z dochodów, jakie uzyskuje pozwany. Deklarowany dochód pozwanego to co najmniej 4500 zł miesięcznie. Do czasu zakończenia procesu rozwodowego powódka otrzymywała od pozwanego jedynie 400 zł miesięcznie. Mając na względzie, iż w trakcie procesu rozwodowego sytuacja osobista i materialna każdej ze stron była podobna do obecnej, a przynajmniej nie zostało wykazane aby doszło do istotnego zwiększenia

usprawiedliwionych potrzeb powódki, zaś kwota dodatkowych 400 zł miesięcznie, jakie powódka otrzymywała od pozwanego w toku rozwodu, przyczyniała się zaspokojenia tychże potrzeb, Sąd uznał, że obecnie pozwany również jest zobowiązany przyczynić się w podobnym zakresie do zaspokajania usprawiedliwionych potrzeb powódki. Dochód powódki to niecałe 800 zł miesięcznie, z czego 300 zł daje swoim rodzicom na utrzymanie domu, w którym mieszka. Do usprawiedliwionych wydatków powódki należy dodać także koszty, jakie powódka do kwietnia 2013 r. ponosiła w związku z utrzymaniem mieszkania przy ulicy (...) w C. oraz spłatą kredytu mieszkaniowego, a jest to około 320 zł miesięcznie.

Wobec powyższego Sąd orzekł jak w pkt 1 i 2 wyroku.

Rygor natychmiastowej wykonalności nadano wyrokowi zgodnie z art. 333§1 pkt 3 kodeksu postępowania cywilnego (pkt 3 wyroku). Uznawszy, że pozwany przegrał zasadniczo sprawę, zgodnie z przepisami §6 pkt 3, §6a ust. 1 pkt 11 i ust. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu orzeczono jak w pkt 4 wyroku, natomiast zważywszy na sytuację materialną i finansową powódki, na podstawie art. 102 k.p.c. orzeczono jak w pkt. 5 wyroku.

Z rozstrzygnięciem tym nie zgodziły się obydwie strony postępowania.

Strona powodowa w złożonej apelacji wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa do kwoty po 700zł. miesięcznie i w konsekwencji zmianę także orzeczenia o kosztach postępowania.

Pozwany wywodząc apelację natomiast żądał zmiany zaskarżonego wyroku w całości poprzez oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów za obie instancje.

W odpowiedzi na apelację przeciwnika procesowego strony podtrzymały własne stanowiska wnosząc o oddalenie środka zaskarżenia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Apelacja pozwanego nie była uzasadniona, zaś apelacja powódki zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy podziela dokonane przez Sąd I instancji ustalenia faktyczne. Zostały bowiem poczynione na podstawie zaferowanego przez strony materiału dowodowego, który nie wymagał uzupełnienia przed Sądem II instancji. Sąd Okręgowy ustalenia te czyni podstawą własnego rozstrzygnięcia.

Zdaniem Sądu II instancji, Sąd a quo, dokonując ustaleń faktycznych nie przekroczył zasady swobodnej oceny dowodów, gdyż prawidłowo i wnikliwie rozpoznał zgromadzony i zaferowany przez strony materiał dowodowy, nadto wskazał powody, dla których określonym dowodom dał wiarę i dlaczego oraz z jakich względów oparł swoje rozstrzygnięcie na tych, a nie innych dowodach. Z tak zaprezentowaną oceną dowodów należy się zgodzić, ponieważ jest ona logiczna i rzeczowa.

Natomiast dokonana przez Sąd a quo ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego wyłącznie w części dotyczącej ustaleń odnoszących się do potrzeby zasądzenia na rzecz powódki kwoty po 500zł. budziła zastrzeżenia, jako zbyt zachowawcza.

Na wstępie niniejszych rozważań warto przypomnieć, że pewne skutki prawne zawarcia małżeństwa gasną na skutek rozwodu, jednak inne trwają bez względu na rozwiązanie małżeństwa. W konsekwencji źródłem prawa rozwiedzonego małżonka do otrzymywania środków utrzymania nie jest rozwód, lecz istniejące wcześniej małżeństwo. Obowiązek świadczeń alimentacyjnych po rozwodzie (art. 60 k.r.o.) stanowi kontynuację obowiązku wzajemnej pomocy powstałego przez zawarcie związku małżeńskiego (art. 27 k.r.o.). Małżeństwo jest bowiem związkiem dwojga osób, obejmującym w zasadzie całość ich życia. Cel i społeczne znaczenie związku małżeńskiego wymagają, by niektóre konsekwencje jego zawarcia trwały nawet po rozwiązaniu małżeństwa. Jednym z takich skutków jest istniejący w

określonych w ustawie przypadkach obowiązek alimentacyjny między rozwiedzionymi małżonkami, uregulowany w art. 60-61 kro. Pozostawienie tego skutku jest ze społecznego punktu widzenia konieczne, gdyż nie dałoby się pogodzić z zasadami współżycia społecznego pozostawienie bez żadnego zabezpieczenia po rozwodzie małżonka potrzebującego pomocy (vide: punkt XII uchwały Pełnego Składu Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 1987 r., III CZP 91/86).

Przesłanką, od której zależne jest powstanie obowiązku alimentacyjnego małżonka ponoszącego – jak pozwany – wyłączną winę rozkładu pożycia małżeńskiego, jest spowodowanie przez rozwód istotnego pogorszenia sytuacji materialnej małżonka niewinnego (art. 60 § 2 kro). Dla oceny, czy warunek przewidziany w art. 60 § 2 kro został spełniony, istotne jest porównanie każdorazowej sytuacji materialnej małżonka niewinnego z hipotetycznym położeniem, jakie istniałoby, gdyby rozwód nie został w ogóle orzeczony i gdyby małżonkowie kontynuowali pożycie.

Ocena, w jakim zakresie nastąpiło istotne pogorszenie sytuacji materialnej małżonka niewinnego (art. 60 § 2 k.r.o.), zależy od porównania sytuacji, w jakiej niewinny małżonek znalazł się wskutek orzeczenia rozwodu, z sytuacją, w jakiej znajdowałby się, gdyby rozwodu nie orzeczono i gdyby pożycie małżonków funkcjonowało prawidłowo (wyrok Sądu Najwyższego z 7.05.1998 r., III CKN 186/98, LexPolonica nr 1629648), nie zaś z sytuacją rzeczywiście występującą przed rozwodem. Równocześnie zakres obowiązku alimentacyjnego małżonka wyłącznie winnego zależy od jego możliwości zarobkowych i majątkowych.

Dla Sądu Okręgowego nie ulega wątpliwości, iż po rozwiązaniu małżeństwa stron przez rozwód nastąpiło istotne pogorszenie sytuacji życiowej, materialnej powódki jako małżonka niewinnego. Jak słusznie zauważył Sąd I instancji, w trakcie pozostawania stron postępowania w związku małżeńskim to pozwany utrzymywał rodzinę i taki model był akceptowany i realizowany min. z powodu niepełnosprawności dziecka stron. Obecnie powódka wychowuje samotnie niepełnosprawnego syna i musi samodzielnie zaspokajać swoje potrzeby życiowe korzystając z pomocy rodziców. Pamiętać należy, że zgodnie z art. 130 k.r.o. obowiązek jednego małżonka do dostarczania środków utrzymania drugiemu małżonkowi po rozwiązaniu lub unieważnieniu małżeństwa albo po orzeczeniu separacji wyprzedza obowiązek alimentacyjny krewnych tego małżonka. Jednocześnie trzeba mieć na uwadze to, że od czasu urodzenia dziecka powódka nie pracuje zawodowo, z uwagi na konieczność całodobowej, stałej opieki nad synem. Otrzymywane przez pozwanego w czasie małżeństwa dochody wystarczały na utrzymanie całej trzyosobowej rodziny, na wyjazdy krajowe i zagraniczne, na weekendowe zakupy do innych miast. Strony wspólnie kupiły mieszkanie w C.. W trakcie trwania małżeństwa strony nabyły na własność również samochód, garaż oraz działkę w miejscowości S.. Powódka nie posiada innego majątku, poza majątkiem będącym współwłasnością jej i pozwanego, nabytym w trakcie trwania małżeńskiej wspólności majątkowej. Pomimo żądań powódki pozwany nie zgadza się na taki podział majątku wspólnego proponowany przez powódkę, a według niej uwzględniający interes ich wspólnego dziecka. Z uwagi na niepełnosprawność i zachowanie syna powódka jest zmuszona sprawować nad nim ciągłą opiekę, poza czasem, który małoletni spędza na zajęciach szkolnych, w wymiarze tylko 10 godzin tygodniowo. Powódka od lipca 2010 r. otrzymuje z opieki społecznej świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy w związku z opieką nad dzieckiem, do czerwca 2013 r. wysokość świadczenia wynosiła 520 zł miesięcznie, a od lipca 2013 r. - 620 zł. Ponadto powódka otrzymuje z opieki społecznej zasiłek pielęgnacyjny, pomoc finansową dla osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne oraz dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego. W okresie od 1 kwietnia 2012 r. do 30 czerwca 2013 r. powódka z MOPS w C. otrzymała z tytułu świadczeń socjalnych łączną kwotę 11.895 zł. Dodatkowo na rzecz syna E. powódka otrzymuje zasiłek rodzinny, dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego oraz dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego. Powódka przekazuje swoim rodzicom, z którymi mieszka, 300 zł za użytkowanie ich mieszkanie (energia elektryczna, woda, gaz, ogrzewanie) oraz 400 zł na wyżywienie swoje i syna. Ze względu na ograniczenie możliwości zarobkowych apelującej oraz powszechnie znaną ciężką sytuację na rynku pracy, jak również fakt, iż powódka nie może kontynuować zatrudnienia z uwagi na sytuację zdrowotną syna powódka może pozostać osobą bezrobotną jeszcze przez dłuższy czas.

W opinii Sądu II instancji, zważyć należy, że obowiązek przewidziany w art. 60 § 2 kro nie gwarantuje małżonkowi niewinnemu prawa do życia na równej stopy życiowej z małżonkiem wyłącznie winnym rozkładu pożycia. Powódka nie miała by więc prawa żądać alimentów w takiej wysokości, aby pozwany wyrównał tę stopę życiową. Ale powyższe

względy przemawiały za zmianą zaskarżonego wyroku w zakresie punktu 1 w ten sposób, że zasądzone alimenty podwyższono do kwoty 700 zł (art. 386 § 1 k.p.c.).

Wysokość tych alimentów odpowiada jednocześnie możliwości finansowej pozwanego. Zarzuty apelacji pozwanego oparte na twierdzeniu, iż Sąd Rejonowy nie uwzględnił jego rzeczywistych możliwości zarobkowych oraz faktycznych potrzeb powódki z powodu braku pogorszenia jej sytuacji po rozwodzie stron Sąd II instancji uznał za całkowicie pozbawione racji i oparte na relatywizmie moralnym pozwanego, braku krytycyzmu względem własnej postawy, które są nie do zaakceptowania w sprawie.

Zdaniem Sądu odwoławczego, należy z dużą dozą ostrożności podejść do twierdzeń pozwanego skoro ustalenia, które nie są kwestionowane wskazują na to, że pozwany po rozwodzie zakupił samochód za 40.000 zł, stać go na egzotyczne wycieczki zagraniczne oraz na zaciągnięcie kredytu na zakup domu, którego cena wyniosła 320.000 zł. oraz na dodatkową pomoc finansową dla swoich krewnych. Słusznie Sąd Rejonowy podniósł, że na takie wydatki pozwany mógł sobie pozwolić pomimo że nie doszło do spieniężenia wspólnego majątku stron a gdyby do rozwodu nie doszło to powódka, a nie nowa partnerka pozwanego, czerpałaby korzyści materialne z dochodów, jakie uzyskuje pozwany. Deklarowany dochód pozwanego to co najmniej 4500 zł miesięcznie.

Z tych też racji, apelację pozwanego oddalono jako bezzasadną. (art. 385 k.p.c.).

Zmiana wyroku w pkt 1 spowodowała jednocześnie zmianę orzeczenia co do kosztów w pkt 4 zaskarżonego wyroku zgodnie z rachunkiem przedstawionym przed zamknięciem rozprawy przed Sądem Rejonowym przez pełnomocnika powódki oraz rozstrzygnięcie o kosztach apelacji należnych stronie powodowej i Skarbowi Państwa (art. 108 , 98, 99 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1k.p.c oraz art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych i rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu).